

Amatlajkuiloli tlen xitlaualistli Tlanauatil-Pejpenali tlen San Maseualmej

Ika pouali ax oui

Ni amatlajkuiloli mo chijki tlen ne san maseualmej

Ma ki ixmatika in xitlaua tlanauatili pejpenali

Uaj ma kimoyauaka ma tlayeyekokaj achi miyak ipa ni maseualkayotl.

KALAKILI POUALI

Axtoui ma asiyya ne kuexteka tlakamej, ne nel chinankomej istoyaya uaj noja ki pixtoke ixtlamachtili uaj in neluatlajtoli.

Eltoke miyak nel chinankomej, san se ki pixtok in tlajtoli, ixtlamatilitli uaj neluatlajtol tlen ax in uikal tlen eltok ipa ne ueyi yankuik altepemej, ini kin tsakuili, ki ijtosneki, istoke uejka ika miyak ijnelili uaj majmauili.

Nochi Mexko moneki ki ixmatis ne xitlauali tlen ne san maseualmej uaj tlen ne nel chinankomej ma polui ne ax tlaselili tlen ki chiuaj ne istak maseualmej, ne maseualmej tlen tekiti ipa ne tlamakuitlauiya, ipa ueyi kaltlanautili, ipa kaltlapaluili maseuali uaj ipa ne tlatsakuilitli.

Ne INEGI ki ijto ipa ni xiuitl 2020, ipa ni altepetl Mexko ne maseualmej tlen eyi xiuitl o achi miyak tlen kamati se nel ueue tlajtoli eli chi miyak ciento veinticinco maseualmej.

Ne tlalnauatili ika achi miyak pouali tlen kamatiki se nel ueuetlajtoli eli Iztapalapa, Gustavo A. Madero, Tlalpan uaj Xochimilco.

Ne nel ueuetlajtoli tlen achi miyak kamati ne uaj ne san maseualmej tlen istoke ipa ne Altepetl Mexko, eli nauatl, mazateko, mixteko uaj otomí.

Yeka neli ma ki chiuaj ne Ueyi kaltlanauatili Pejpenali tlen ne Altepetl Mexko ma kin kauili ne san maseualmej ma tlayeyekokaj ipa ne tlatlaliltekitl uaj ipa ne tlajtlanili maseuali ika ne ne tlajpejpenali kej ne tlajtlanili tlen tomi yeyekoli tlachiuali.

Tomi yeyekoli tlachiuali.

Eli se tlayeyekoli ne tomi tlen ki pixtoke ne kaltlanautiyani tlen ika tlapaleuise ne kalpulmej. Uaj ne maseualmej kuali ki ijtose kani ki tekiuise, kej ni, ki kualchichiuasej ojtli, ki kualchichiuasej se xochimili, ki chiuasej mauilitli o uikaltlamantli.

Ne ueyi kal tlanauatili Pejpenali tlen Mexko Altepetl ki senkauasej ne tlapejpenali uaj ne maseualmej ma ki ijtoke kani ki neki ma mo tekiui ne tomi.

Xitlauual Maseuali.

Neli kuali nochi ne maseualmej ma ki ixmati katliya eli in xitlauual maseuali ipa ya ki tlaliya nochi ne xitlauual tlapaleuili pejpenali, tlen nika ki ijto ni amatlajkuiloli uaj ma ki mati

ne ueyi tlanauatijketl ki pixtok itlachiuallis ma kin tlepanita uaj ma kin maka nochi ne maseualmej ma ki yolmachilika.

Ni Tla ijtoli ueyi iluikali ni Xitlauili Maseualmej ki ijto nochi ni nochi maseualmej eli iuikal uaj kin pixtoke san se xitlaualistli.

Ne Ueyi amatlanautili tlapaleuili tlen ni Tlanauatili Nechikoli Mexko tlali, ki ijtos neki, ni nechikol ueyi mexko tlali, ki ijto ipa ni to Altepetl nochi ne maseualmej uelise ki pixtose iuikal xitlauali uaj majkauali uaj ne tlanauatiyani ma ki tlepanitaka.

Ne Ueyi amatlanautili tlapaleuili tlen ni Tlanauatili Nechikoli Mexko tlali ki ita ne majkauali uaj iuikal ne xitlauali tlen nochi maseualmej. Ne tlanauatijketl kin makas nochipa ma mo tlepanita nupa tlaxitlauali.

Tlanauatiyani

Eki maseualmej tlen tekiti ipa ne kal tlanauatili uaj ki ijtoua kenkatsa tex tlachilise nochi uaj nochimej.

Xitlauali tlapaleuili

Ne Ueyi amatlanautili tlapaleuili tlen ni Tlanauatili Nechikoli Mexko tlali ki ijto ne tlaxitlauali tlapaleuili pejpenali eli xitlauali tlen ne uaj ne maseualmje tlen kin kauiliya:

- Ma tlauasanika ipa ne tlapejpenali.
- Elis siuatlanautijketl o tlaka tlanauatijketl, uaj sekinok maseualmej ma kin tlalika yojuanti.
- Tlayeyekos ki itas tlake tlamantli tlen mo nekis mo senkauas ipa in chinanko.

Tlen mo ijto iluikayotl ipa Tlaxitlauali Maseuali.

Ne tla ijtoli iluikayotl tlen ne Xitlauali Maseuali ki ijto nochi ne maseuali ki pixtoke tlaxitlauali.

Ne tla ijtoli iluikayotl tlen ki pixtok ni amatlajkuiloli eli:

- Tla ijtoli tlen ne Altepemej Nechikoli ipa ne Xitlauali tlen ne Chinankomej maseualmej.
- Tla chiuali 169 tlen ne Nechikolistli iluikali tlen Tekitili ipa chinankomej maseualmej uaj pil chinankomej ipa Altepemej san inselti.

- Tla ijtoli tlajko Altepemej ipa ne Xitlauali tlen ne Chinanko maseuali.

Nochi ni tla ijtoli ueyi iluikayotl ki ijtouaj:

Ne chinankomej maseualmej ki pixtoke tlaxitlauali tlen yojuanti ki ijtosej. Ki ijtos neki, ki pixtoke xitlauali ki ijtose kenkatsa istose, ke ki ijto in tlanamikili uaj in ixtlamatili.

Ipa nochi kal tlanauatili tlen tlanauatiyani uaj ipa ne tlatsakuilitili tlanauatili moneki istos nochipa se tlajtolpatlaketl ika se kamatil tlajtoli maseuali ijkino ne maseualmej tlen ualau se chinanko maseuali uaj ne tlanauatiyani mo kakise.

Ne kualantli ax tekauili ne maseualmej ma ki pixtoka nochi in xitlauali uaj majkauali. Yeka ne tlanauatijketl, ika ne chinankomej maseuali, moneki ki chiuasej nochi ki tsakuilisej uaj ki pojpolosej ne kualantli uaj ixtsakuali, achi ika ne siuamej, ne siupiltinij uaj konemej maseualmej.

Ne chinankomej maseualmej ki pixtoke xitlauali:

- Ne iuikal maseualyotl. Ki ijtosneki, ne siuamej maseualmej ki pixtoke san iuikal panoltili uaj xitlauali kej ne nochi maseualmej, nojki ne xitlauali ma kin manauika uaj ma ax kin tsonpachoka.
- Ma ki ijto tlen ki neki uaj kamanali.
- Ma ki pixto iueue tlanauatili, ki tlepanitas ne tla ijtoli ueyi iluikali tlen tlaxitlauali maseuali. Nochipa uaj kema ki tlepanitasej net la ijtoli ueyi iluikali tlen tlaxitlauali maseuali.
- Ma kipixtoka iuikal tlatlanili uaj panoltili kema tlayeyekos kej se chinanko ipa nochi kal tlanautiyani uaj tekichiual tlapaleuili uaj tlen Altepetl.
- Ne manauili uaj paleuili tlen te maka ne tlanauatili.
- Ma tlayeyekos ika ne tlanautijketl, ipa nochi tlen mo chiuas uaj tlen moijtos tlen kin paleuis ichinanko. Tlayeyekos, kin tlalise ne maseualmej tlen ki yekanas ipa ne tlanauatiyani tlen Altepetl, tlen chinanko tlatilanketl o tlanauatili kampa istoke.

tlanauatili Altepemej

Ne Ueyi amatlanautili tlapaleuili tlen ni Tlanauatili Nechikoli Mexko tlali, ki ijtos neki, ne Ueyi amatlanauatili ni Mexko, ki ita uaj ijto ne xitlauali tlen ne chinankomej maseuali ma ki ijtoka yojuanti kenkatsa ki neki istosej uaj ma kin tlalika maseualmej tlen kin yekanas ixpa ne ueyi tlanauatijketl uaj ne tlanauatiyani kampa eltok ichinanko.

Ne ueyi amatlanauatili uaj tlajkuiloli tlen ne altepemej moneki ki ixmatise ne chinankomej maseualmej ki pixtoke xitlauali san se o miyaki tlayekanani tlen in chinanko ma tlayeyekoka ipa ne chinanko tlatilanketl kampa eltok ichinanko.

Tlanauatili tlen ne Altepetl ni Mexko.

Ni amatlajkuiloli ki pixtok tla ijtoli tlen ni sekinok tlanauatili:

- Amatlanautili Tlapaleuili tlen ni Altepetl Mexko.
- Tla iluili ne Kaltlanauatili uaj Tlachichiuali Pejpenali tlen ni Altepetl ni Mexko.

Ni tlanauatili ki ijtoua tlen ya mo ijto ni tlaxitlauali tlen mo chijtok ipa sekinok amatlajkuiloli, nochi ne maseualmej tlen istoke ipa ne Altepetl ni Mexko ki pixtoke xitlauali:

- Ma istoka ipa se nechikol panoltili uaj iseltikayotl kampa nochipa mo kualtlalis ne tominkayotl uaj yol nechikoli uaj neluatlajtoli.
- Ma tlauasani majkauali uaj iselti.
- Ma tlayeyeko ipa nochi ne tlatlalili.
- Ma eki ika se nechikol o paleuil maseuali ika kuali tlachiuili.
- Ma tlayeyeko kej se siua tlachixketl u tlaka tlachixketl ipa ne tlatlalili.
- Ma kin tlajtlani ne tlanauatiyani tlamatili ika ne tlatlalili uaj ne tla ijtoli kema kamatike.
- Ma kin ilui ne tlanauatiyani ma ax tepanoltika in ama nechtilkayotl.
- .
- Ne ueyi tlanauatijketl ma ki ijto nochi ne siuamej uaj ne tlakamej ki pixtoke iikal panoltili kampa tekitise ipa ne kal tlanautili, elis siua tlanautijketl o tlaka tlanauatijketl, uaj ki pixtos tlanauatikayotl ne tlatlalil maseuali.
- Ne tlanautiyani ki tlepanitase uaj paleuisse, kema uelise, tlen ki mati, uaj tlen ixtlamati tlen chinanko maseuali tlen istoke ipa ne Altepetl ni Mexko.

Iuikalistli o iuikaliskayotl.

Eli se tlamantli ni tlanauatijketl ipa ne uaj nochi maseualmej ki pixtoke ni xitlauali ma ki ijtoka ajkiya ki nauatis uaj mo chiua ika ni tlauasantli ipa ne tlatlalili. Kej ni: ki tlalise ne tlaka tlanautijketl o siua tlanauatijketl, ne uaj tlanauatiyani, ne o ueyi tlanauatijketl.

Mexko eli se Altepetl iuikalistli.

tlanautili tlen kin tlalijtoke

Eli ne tekitikayotl tlen tekitl ipa ne ueyi tlanauatili tlen ki tlani ne siua tlanauatiyani o tlaka tlanauatiyani ika ne tlajpejpenali: ueyi siua tlanautijketl o ueyi tlaka tlanautijketl, siua tlanautijketl o tlaka tlanautijketl, tlanautil siuatl tlanautil tlakatl, pil tlanautiketl siuatl o tlakatl, tekichijketl siuatl o tlakatl, uaj nojki tla ijtoketl siuatl o tlakatl.

- Ipa ne tlajpejpenali, ne nechikol paleuili kin tlalise ne siua tlanautiyani uaj tlaka tlanautiyani kej ki ijto ne ama tlanautili uaj in ama tlajkuiloli uaj ki tlepanitas ne

maseualmej telpokamej uaj ne chinankomej uaj chinankomej maseualmej kuali elise siua tlanautiyani ne tekitl tlen kin tlalise, kej se ueyi siua tlanauatili o tlaka tlanautili, o tlaka tlanautijketl, tlanautil siuatl tlanautil tlakatl, pil tlanautiketl siuatl o tlakatl, tekichijketl siuatl o tlakatl, uaj nojki tla ijtoketl siuatl o tlakatl.

Ne Kaltlanautili Pejpenali tlen ni Altepetl ni Mexko moneki ki tlepanitas uaj kin manauis tlen ni xitaluali uaj tlachiualistli tlen nochi maseualmej, nojki ne kalpulmej uaj chinankomej maseualmej tlen istoke ipa ni Altepetl Mexko.

Tla se maseuali tlen ne alteptl uaj chinanko maseuali o nel kalpuli tla kinekis elis siua tlanautijketl o tlaka tlanautijketl tlen in selti istoke. Ne kaltlanautili Pejpenali ki tlepanitas tlen ki chiuu uaj tlen ki mati kema ki chiuase ne tlatlalili uaj pejpenali.

Tlachiualli tlen kaltlanautili Pejpenali tlen ni Altepetl ni Mexko.

Ne tlanautijketl ni Mexko ki uasaniytok tla ijtoli ika sekinok Altepemej ki pojpolose tlen ax kuali kej istoke ne chinanko maseualmej uaj ki chiytok tlanauatili uaj ama tlanautili tlen kin nauati ne tlanautiyani ma ki itaka ne xitlaua paleuili pejpenali tlen nochi maseualmej tlen istoke ipa Mexko.

Ne Kaltlanautili Pejpenali tlen ni Altepetl ni Mexko ki tlepanita ne iukali, nechikoli uaj ax te ilkaua nochi ne maseualmej, uaj se xiuitl ki chiuu tleueli tlamantli tekitl ki moyauas ma nochi maseualmej, achi neli ne maseualmej, tlayeyekose ipa ne tlatlanili maseuali uaj ma ki nechtika tlen ki neki ki chiuasej ika ne tomin tlamakali.

Ika ni tlachiualli tlen ki chijki ni kaltlanauatili pejpenali ki moyauas ni tlayeyekoli paleuili tlen ni san maseualmej, kema mo chiuas ni pejpenali 2023-2024 kijpantiya se ome kej ni:

1. Ni tlanechtili tlen ni amanotsali tlen ki yeyekose ipa ni tlachiualli Pejpenali san ya eli ika masaua, nauatl, otomí uaj sapoteko; uaj
2. Nechikoli Chinankomej tla iluili tlen mo chiuas nelikualli ika ne chinankomej, kalpuli ueuentinij uaj chinanko maseuali tlen istoke ipa ni Altepetl ni Mexko tlen ni nechikoli paleuili ki chiuaskiya kem mo chiuaski nochi ni teki pejpenali, tlen ki moyajke.
3. Tlanechtili ika masateko, nauatl, hñahñu, masaua, mixteko, otomí uaj sapoteko uaj ki nechtise nochi tlen monekis kema mo san mo ijkuilose.

Ika ni tlachiualli kema mo chiuas ni tekichiualli tlen tomi yeyekoli mo nechti ne amanechikoli san se kej mo tlalise tlen ne tekichiualli tlen tlayeyekoli chinanko 2023 uaj ni tlatlanili tlen

tomi yeyekoli tlachiualli 2023-2024 ika ni tlajtoli maseuali tlen achi miyal kamati ipa ni Altepetl ni Mexko.

Ika ni tlayeyekoli tlen ni San Maseuamej, ni Altepetl ni Mexko ki pixtoke in Uikalistli.

Amatlakuiloli tlen Xitlaualli Paleuili-Pejpenali Maseuali ipa pouali ax oui, mo chijki se Kamatil tlajtoli ipa chikomej mestli tlen 2024, ipa huizaches sempoali uaj makuili, Kalpuli Rancho Los Colorines Tlanauatili, Tlalpan, C.P 14386, Altepetl ni Mexko.

kaltlanauatili Pejpenali tlen ni Itepetl ni Mexko.

www.iecm.mx